

عنوان مقاله:

بررسی «مقبولیت عامه» در اصل ۱۰۷ قانون اساسی

محل انتشار:

فصلنامه دانش حقوق عمومی، دوره ۱۱، شماره ۳۶ (سال: ۱۴۰۱)

تعداد صفحات اصل مقاله: ۲۶

نویسندگان:

هدی غفاری - دانشیار دانشکده حقوق عمومی و بین الملل، دانشگاه

فاطمه نظری - کارشناسی ارشد، دانشکده حقوق عمومی و بین الملل،

خلاصه مقاله:

سازوکار تعیین رهبر توسط خبرگان منتخب مردم در اصل ۱۰۷ قانون اساسی، ویژگی ها و اوصافی ترجیحی را در تعیین رهبر مقرر کرده است که این مرجحات، بدون تصریح یا بیان ضمنی دال بر وجود اولویت میان آن ها، در عرض یکدیگر بیان شده اند. بنابراین منطوق اصل، حاکی از تساوی جایگاه این مرجحات است؛ حال آنکه مرجح «مقبولیت عامه» در کنار سایر مرجحات جایگاهی متزلزل داشته و امکان مغفول ماندن آن وجود دارد، چراکه ذکر سایر مرجحات تحت عنوان ویژگی های رهبر در اصول ۱۰۹ و ۵ پایگاهی استوار برای آن ها ایجاد کرده و از دیگر سو عموم آرای فقها اولویت این مرجحات را به سبب وجود ملاک شرعی مورد تاکید قرار داده است. با این وصف سوال آن است که جایگاه حقیقی «مقبولیت عامه» چیست و قانونگذار اساسی چه هدفی را از افزودن این مفهوم به اصل ۱۰۷، پس از بازنگری در قانون اساسی دنبال کرده است؛ آیا این هدف با نحوه نگارش و جایگذاری آن در این اصل سازگار است. آیا مقبولیت عامه صرفاً مرجحی در سازوکار تعیین رهبر است یا می توان آن را از ویژگی های ماهوی رهبر برشمرد. این مقاله در راستای ابهام زدایی از این اصل اساسی، با استفاده از روش های توصیفی و تحلیلی و استناد به منابع و اسناد به این نتیجه دست یافته است که مقبولیت عامه یک ویژگی ماهوی در رهبر به حساب می آید و خبرگان منتخب مردم شرعاً موظف اند به منظور تأمین غرض ایجاد حکومت اسلامی و نقض نکردن آن، همچنین تأمین کارکرد حداکثری حکومت ایجادشده، این ویژگی را در مصداق منتخب خود احراز کنند؛ مبتنی بر تفسیر تاریخی، قصد قانونگذار اساسی موید این معناست. بر این اساس نحوه استقرار مفهوم «مقبولیت عامه» در این اصل، با هدف قانونگذار سازگار و متناسب نیست؛ از همین رو در این مقاله بررسی و بازنگری در اصل مذکور پیشنهاد می شود.

کلمات کلیدی:

اصل ۱۰۷، مرجحات تعیین رهبر، مقبولیت عامه، مقبولیت، ویژگی های رهبر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1403447>

